

Yttrande

Datum
2026-09-17

Diarienummer
5.6.17-10322/2026.

Regeringskansliet
Socialdepartementet, Enheten för
sjukvård och läkemedelsfrågor
103 33 STOCKHOLM

Stärkt läkemedelsförsörjning i samverkan – Nationella åtgärder för fördelning, omfördelning och inköp vid brist (SOU 2026:22)

Jordbruksverket har beretts möjlighet att yttra sig över ovan rubricerad utredning.

Inledning

Jordbruksverket välkomnar utredningens förslag som syftar till att stärka Sveriges förmåga att hantera allvarliga läkemedelsbrister. Myndigheten delar utredningens bedömning att den nuvarande ordningen, som i huvudsak bygger på frivillig samverkan, behöver kompletteras med tydliga nationella befogenheter för att säkerställa en effektiv och rättvis resursfördelning vid allvarliga bristsituationer.

Jordbruksverket delar utredningens bedömning att staten därför behöver ha möjlighet att agera mer samlat när allvarliga brister uppstår. En nationell styrning skapar bättre förutsättningar att prioritera begränsade resurser utifrån samhällets samlade behov och bidrar till ökad förutsebarhet för berörda aktörer.

Jordbruksverket ser positivt på att frågan om hur tillgång till läkemedel som är nödvändiga för en fungerande hälso- och sjukvård för djur ytterligare kan förstärkas, då brist på läkemedel kan leda till allvarliga konsekvenser för djurens hälso-och sjukvård.

Jordbruksverket tillstyrker därför utredningens förslag om:

- en nationell inköpsfunktion med ansvar för samordnade inköp vid allvarliga bristsituationer,
- att Läkemedelsverket ges möjlighet att besluta om nationell fördelning och omfördelning av läkemedel när frivilliga lösningar inte är tillräckliga,

men vill lämna följande synpunkter.

Tvingande fördelning och omfördelning av läkemedel

Jordbruksverket tillstyrker förslaget att ge Läkemedelsverket befogenhet att besluta om nationell fördelning och omfördelning av läkemedel när frivillig samverkan inte är tillräcklig.

Vid allvarliga bristsituationer behöver beslut kunna fattas skyndsamt och med ett nationellt perspektiv. En rättsligt reglerad möjlighet till omfördelning ökar transparensen och skapar förutsättningar för en mer likvärdig hantering mellan olika delar av landet.

Det är samtidigt viktigt att besluten grundas på aktuella lägesbilder och i nära samverkan med berörda myndigheter. Jordbruksverket noterar att utredningen huvudsakligen behandlar läkemedel för human användning. För att undvika otydlighet bör det i det fortsatta beredningsarbetet av den praktiska utformningen av regelverket tydliggöras hur samverkan ska ske när läkemedelsbrister får konsekvenser även inom veterinärmedicinen, särskilt i de fall där human- och veterinärmedicinen använder samma aktiva substanser eller där försörjningskedjorna är gemensamma.

Nationell funktion för samordning och inköp av läkemedel

Jordbruksverket tillstyrker förslaget att inrätta en nationell funktion för samordning och inköp av läkemedel. En samlad nationell inköpskapacitet stärker Sveriges möjligheter att agera på en internationell marknad där konkurrensen om kritiska läkemedel kan vara mycket stor. Funktionen kan även minska risken för parallella upphandlingar och konkurrens mellan offentliga aktörer vid bristsituationer.

Jordbruksverket ser positivt på att staten genom en nationell inköpsfunktion kan agera mer strategiskt och långsiktigt för att stärka försörjningsberedskapen. Utredningen motiverar valet av Socialstyrelsen med myndighetens sektorsansvar för hälso- och sjukvården. Jordbruksverket vill dock framhålla att veterinärmedicinska läkemedel ligger utanför Socialstyrelsens sektorsansvar. Förslaget innebär samtidigt att den nationella inköpsfunktionen även ska omfatta veterinärmedicinska läkemedel, vilket förutsätter ett nära samarbete med Jordbruksverket.

Utredningen anger att Jordbruksverket eller Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) ska medverka när en bristsituation avser veterinärmedicinska läkemedel. Detta framgår dock endast av motivtexten och inte av de föreslagna författningsändringarna. Förslagen innehåller därmed ingen uttrycklig skyldighet för Socialstyrelsen att samråda med Jordbruksverket i ärenden som rör veterinärmedicinska läkemedel. Jordbruksverket anser att en sådan samrådsskyldighet bör regleras i författning.

I detta ärende har ställföreträdande generaldirektören Olof Johansson beslutat. Peter Hofverberg har varit föredragande. I den slutgiltiga handläggningen har också chefsjuristen Ida Lindblad Hammar, Annette Kjellberg och Eva Kjell deltagit.

Olof Johansson

Peter Hofverberg

Yttrandet har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet